

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Tdo/72/2022
Identifikačné číslo spisu: 2320011371
Dátum vydania rozhodnutia: 10.04.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Patrik Príbelský
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:2320011371.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Patrika Príbelského, PhD. a sudcov JUDr. Martina Bargela a JUDr. Emila Klemaníča na neverejnom zasadnutí konanom 10. apríla 2024 v Bratislave v trestnej veci obvineného G. Y. a spol. pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d), ods. 2 písm. c) Trestného zákona, o dovolaniach obvineného G. Y. a obvinenej C. F. proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 6To/99/2021, z 24. marca 2022 takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného G. Y. a dovolanie obvinenej C. F. o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Galanta, sp. zn. 31T/135/2020, z 10. novembra 2021 boli obvinení G. Y. a C. F. uznaní za vinných zo spáchania obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d), ods. 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. j) Trestného zákona spolupáchateľstvom podľa § 20 Trestného zákona, ktorého sa dopustili na tom skutkovom základe, že

od presne nezisteného dňa si na nezistenom mieste spoločne zadovážili a do 14.30 hod. dňa 29.5.2020 neoprávnene prechovávali v obci Y. F. v rodinnom dome č. XXX, konkrétne v skrinke kuchynskej linky v modrej látkovej taške, v ktorej sa nachádzalo vrečko s obsahom bielej kryštalickej látky, presne nezistený počet malých prázdnych priesvitných igelitových vreciek, priesvitné igelitové vrečko s obsahom bielej kryštalickej látky, 2 ks znečistených injekčných striekačiek modrej farby, digitálnu váhu striebornej farby, ako aj finančnú hotovosť vo výške 2 440 eur, ktorú mal obvinený G. Y. u seba vo vrecku nohavíc a na základe znaleckého posudku Kriminalisticko - expertízneho ústavu policajného zboru v Bratislave č. PPZ-KEU-BA-EXP-2020/5696 bolo zistené, že v predloženom plastovom vrecku s tlakovým uzáverom (stopa č. 2) sa nachádzalo 5 200 mg materiálu, v ktorom bola zistená prítomnosť metamfetamínu s prímiesou metylsulfonylmetánu (MSM) s priemernou koncentráciou účinnej látky 39,1

% hmotnostného (vyjadrená ako voľná báza) obsahujúca 2 033 mg absolútneho metamfetamínu, čo z hmotnostného hľadiska zodpovedá 52 násobku obvykle jednorazovej dávky drogy a hodnota metamfetamínu o hmotnosti 5,2 g na čiernom trhu v mieste a čase spáchania skutku predstavuje najmenej 208 eur, v predloženej plastovom vrecku s tlakovým uzáverom (stopa č. 4) sa nachádzalo 1 603 mg materiálu, v ktorom bola zistená prítomnosť metamfetamínu s prímiesou metylsulfonylmetánu (MSM) s priemernou koncentráciou účinnej látky 44,9 % hmotnostného (vyjadrená ako voľná báza) obsahujúca 720 mg absolútneho metamfetamínu, čo z hmotnostného hľadiska zodpovedá 16,03 násobku obvykle jednorazovej dávky drogy a hodnota metamfetamínu o hmotnosti 1,603 g na čiernom trhu v mieste a čase spáchania skutku predstavuje najmenej 64,12 eur a v 2 ks zatavených injekčných striekačiek (stopa č. 5) sa nachádzalo spoločne 74 mg materiálu, v ktorom bola zistená prítomnosť metamfetamínu s prímiesou metylsulfonylmetánu (MSM) s priemernou koncentráciou účinnej látky 44,6 % hmotnostného (vyjadrená ako voľná báza) obsahujúca 33 mg absolútneho metamfetamínu, ktoré zodpovedá minimálne 1 obvykle jednorazovej dávke drogy a hodnota metamfetamínu o hmotnosti 0,074 g na čiernom trhu v mieste a čase spáchania skutku predstavuje najmenej 2,96 eur. Na povrchu predloženej digitálnej váhy (stopa č. 6) a na bankovkách (stopa č. 8) bola zistená prítomnosť stôp metamfetamínu, pričom metamfetamín je zaradený v zmysle zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 139/1998 Z. z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch v znení neskorších predpisov do II. skupiny psychotropných látok, pričom obvinený G. Y. drogy neoprávnene prevážal aj v osobnom motorovom vozidle zn. BMW 530d, EČ: T. XXXFZ, s ktorým sa pohyboval po meste F. a okolí, kde následne drogy spoločne s obvinenou C. F. po predchádzajúcej vzájomnej dohode predávali aj osobám U. M., nar. XX.XX.XXXX, C. M., nar. XX.X.XXXX a E. M., nar. X.X.XXXX aj v rodinnom dome č. XXX v obci Y. F.

Za to bol obvinenému G. Y. uložený podľa § 172 ods. 2, § 37 písm. m), § 38 ods. 2, ods. 4, Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 11 (jedenásť) rokov a 8 (osem) mesiacov; pričom podľa § 48 ods. 3 písm. b) Trestného zákona bol na výkon trestu odňatia slobody zaradený do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia. Podľa § 76 ods. 1 Trestného zákona a § 78 ods. 1 Trestného zákona bol uložený ochranný dohľad na 2 (dva) roky.

Obvinenej C. F. bol uložený podľa § 172 ods. 2, § 37 písm. m), § 38 ods. 2, ods. 4, § 41 ods. 2, § 42 ods. 1 Trestného zákona súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 12 (dvanásť) rokov. Podľa § 48 ods. 3 písm. b) Trestného zákona obvinenú na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia. Podľa § 42 ods. 2 Trestného zákona zrušil výrok o treste uložený trestným rozkazom Okresného súdu Piešťany, sp. zn. 21T/15/2020, z 1. októbra 2020, právoplatným 14. novembra 2020 ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad. Podľa § 76 ods. 1 Trestného zákona a § 78 ods. 1 Trestného zákona bol uložený aj ochranný dohľad v trvaní 2 (dva) roky.

Zároveň podľa § 60 ods. 1 písm. a) Trestného zákona obom obvineným uložil trest prepadnutia vecí - finančnej hotovosti vo výške 2 440 eur, 1 ks priesvitného igelitového vrecúška (zauzlované mikroténové a nespotrebovaný kryštalický materiál (MSM „metylsulfonylmetán“), 1 ks priesvitného vrecúška s tlakovým uzáverom, prázdne priesvitné igelitové vrecúška s vákuovými uzávermi, 1 ks priesvitné igelitové vrecúško, 2 ks zatavené injekčné striekačky, digitálna váha striebornej farby, mobilný telefón zn. REDMI NOTE 8T modrej farby. Podľa § 60 ods. 5 Trestného zákona sa vlastníkom prepadnutých vecí stal štát.

Krajský súd v Trnave ako odvolací súd rozhodujúci na podklade odvolaní obvinených rozhodol uznesením, sp. zn. 6To/99/2021, z 24. marca 2022 tak, že ich podľa § 319 Trestného poriadku zamietol.

Obvinení podali prostredníctvom obhajcu proti uzneseniu odvolacieho súdu dovolanie, a to s poukazom na naplnenie dôvodov dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku [rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom] a § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku [rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo

na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť]. Obvinení obsahovo v závere podania rozšírili dovolanie o dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku [zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu].

V súvislosti s uplatnenými dovolacími dôvodmi obvinení prostredníctvom obhajcu namietali:

„V prvom rade chcem uviesť, že mám za to, že vykonaným dokazovaním nebola preukázaná vina ani jedného z obžalovaných zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe.

Ďalej chcem upriamiť pozornosť na výpovede svedkov vykonaných v konaní pred súdom:

Svedok E. M. na hlavnom pojednávaní uviedol, že ,keď kupoval drogy, kupoval ich za 10-15 eur v Y. F.. Tam je taká ulička, kde je radová zástavba žltých domov. Tam do jedného žltého domu prišiel do kuchyne, kde boli osoby tmavšej pleti, ich prezývky si pamätá ako Y. a Y.. Ona mohla mať asi 40 rokov a on tiež asi 40 rokov, myslí, že mohlo ísť o manželov, neboli to však obžalovaní, ktorí sú v pojednávacej miestnosti!.

Vzhľadom na rozpor medzi výpoveďou svedka na hlavnom pojednávaní a jeho výpoveďou v prípravnom konaní bola v zmysle § 264 Trestného poriadku čítaná jeho výpoveď z prípravného konania z 8. septembra 2020.

Svedok E. M. k oboznámejšej výpovedi z prípravného konania uviedol, že keď vypovedal v prípravnom konaní a policajti ho vybrali z cely policajného zaistenia, bol aj pod vplyvom drog, takže poriadne nevnímal, čo podpisuje. On tam opisoval priebeh kúpy drogy, ale nespomínal žiadne mená a pravda je to, čo uvádzal na hlavnom pojednávaní, teda že obžalovaných Y. a F. nepozná a od nich drogy nekupoval. Máme za to, že svedok E. M. na hlavnom pojednávaní jednoznačne vyvrátil svoju výpoveď z prípravného konania.

Svedok C. M. na hlavnom pojednávaní odmietol vypovedať z dôvodu, aby si neprivodil trestné stíhanie, a preto bola podľa § 258 ods. 4 Trestného poriadku čítaná jeho výpoveď z prípravného konania z 12. augusta 2020, č. l. 74-75, ktorá bola vykonaná po vznesení obvinenia obžalovaným, svedok bol riadne poučený o možnosti odmietnuť vypovedať a bol na nej prítomný aj obhajca obžalovaných.

- Čo sa týka svedka C. M., tento na hlavnom pojednávaní odmietol vypovedať a v zmysle zásady ústnosti a bezprostrednosti sme nemali možnosť klásť svedkovi otázky. Nie je zrejmé, prečo osoba pracujúca v prospech polície nebola vypočutá ako chránený svedok, a teda aj riadne poučená.

Svedok U. M. na hlavnom pojednávaní uviedol, že ,s obžalovaným sa spoznal cez svojho kamaráta, kúpil od nich drogu dvakrát, prvýkrát so svojim kamarátom a druhýkrát išiel za nimi sám. Ten prvýkrát išiel s tým svojim kamarátom E. do F. pri kebabe, kde obžalovaný G. Y. prišiel na motorovom vozidle BMW. E. k nemu pristúpil a kúpil od neho pervitín. Obžalovanú tam nevidel. Svedok si tiež cez toho E. vtedy kúpil pervitín za 20 eur. E. ju zobral od obžalovaného a dal ju jemu. Druhýkrát ich už kontaktoval sám tak, že si od E. vypýtal na nich telefónne číslo, zavolať im zo svojho telefónneho čísla XXXX XXX XXX a prišiel ku nim domov. Telefonicky ho navigovali, kam má prísť, bolo to v rodinnom dome v Y. F.. Boli dohodnutí na presný čas a telefonicky sa dohodli aj na množstve drogy. Keď prišiel na miesto, obžalovaná C. F. ho pustila dnu, otvorila mu bránu, na stole boli drogy, ktoré boli pre neho pripravené, boli zabalené, on si ich vzal a zaplatil obžalovane 20 eur. On ich kontaktoval aj neskôr viackrát, ale keďže býval v V., kde aj pracoval, tak si to potom rozmyslel a nešiel tam, a keď ich kontaktoval asi za mesiac, tak bolo už to číslo odpojené. Keď bol v tom rodinnom dome, bola tam prítomná obžalovaná a nejaký malý asi 5-6 ročný chlapec. Následne na aute prišiel obžalovaný. Telefonicky vždy komunikoval s obžalovaným G. Y.. Nemá vedomosť, či predávali drogy iným osobám!.

Upriamili pozornosť na to, že svedok U. M. na hlavnom pojednávaní mal rozdielnú výpoveď oproti prípravnému konaniu, čo sa týka miesta, spôsobu ako aj osôb, ktoré mali byť prítomné pri odovzdávaní drog. Poukazujúc na zásadu ústnosti a bezprostrednosti majú za to, že nemožno jeho výpoveď brať do úvahy.

Ďalej uviedli, že obžalovaná C. F. síce do zápisnice o domovej prehliadke uviedla, že nájdené drogy sú jej, avšak zdôraznili to, že vtedy bola pod psychickým tlakom.

Podotkli, že ak by sme mali veriť osobe pracujúcej v prospech polície, tak nie je zrejmé, prečo obžalovaní nemali drogy 27. mája 2020 a aj 28. mája 2020 a následne 29. mája 2020 ich už mali. Nie je zrejmé ani to, že ako sa k nim mali drogy dostať, ak mali byť sledovaní. V tejto súvislosti uviedli, že obžalovaní boli v predmetnom dome v podnájme a v uvedenom dome v tom čase bývali aj iní Rómovia.

Preto považujú za irelevantné, že drogy mali patriť obžalovaným a majú za to, že nie je zrejmé, komu drogy patrili. Nie je zrejmé ani to, že ak boli uvedené osoby sledované, tak z akého dôvodu neboli riadne odфотографované, nakoľko v tom prípade by bolo možné preukázať, ktoré osoby od nich drogy kupovali a následne uvedené osoby vypočuť ako svedkov.

Ďalej poukázali na to, že predbežná správa ohľadom drog uvádza, že táto stopa č. 1 bola zaistená látka MMS, pričom táto látka nie je drogou, a teda kde je istota toho, že obžalovaní nepredávali sledovaným osobám látku MMS, ale im predávali drogy.

Taktiež namietali zaistené množstvo drog, teda či skúmané množstvo drog zodpovedalo množstvu zaistenému pri domovej prehliadke. V minulosti policajti už na mieste zaistenia drog tieto odvážili.

Súdy, ak majú dať spravodlivému procesu zadosť, sú povinné svoje konečné rozhodnutia dostatočným spôsobom, jasne, určito a presvedčivo odôvodniť vo vzťahu k vyrieknutému výroku. Odôvodnenie napádaného rozhodnutia Okresného súdu Galanta, sp. zn. 31T/135/2020, z 10. novembra 2021 v spojitosti s uznesením Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 6To/99/2021, z 24. marca 2022 nemožno považovať za dostatočné.

Ako obhajca obžalovaných mám za to, že Okresný súd Galanta v spojitosti s Krajským súdom v Trnave sa v odôvodnení rozhodnutí v nedostatočnej miere zaoberali s argumentmi obhajoby a taktiež aj s ostatnými okolnosťami významnými pre rozhodnutie, na ktoré bolo poukazované v tomto odôvodnení dovolania.

Dokazovanie jednoznačne preukázalo, že skutky, pre ktoré obžalovaní boli odsúdení, nespáchali, nakoľko neboli naplnené obligatórne znaky skutkovej podstaty. V tejto súvislosti poukazujem na nález Ústavného súdu ČR, sp. zn. IV. ÚS 438/2000, z 28. augusta 2001:

„K tomu, aby bolo možné rozhodnúť o vine a o treste, je treba, aby reťazec dôkazov nevyvolával dôvodné pochybnosti, pokiaľ to tak nie je, je potrebné rozhodnúť v prospech obvineného. Tieto závery sú v súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorý opakovane (napr. vo veci Barbera, Messequé a Jabardo z roku 1988, A-146) upozornil, že každý prípad, ktorý vyvoláva sebamenšie dôkazné pochybnosti, musí byť vyložený v prospech obvineného.“

Na základe skutočností uvádzaných v odôvodnení tohto dovolania, obhajoba navrhla, aby dovolací súd v zmysle intencii ustanovenia § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovil, že Krajský súd v Trnave svojím uznesením, sp. zn. 6To/99/2021, z 24. marca 2022 porušil zákon a podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušil napadnuté uznesenie Krajského súdu v Trnave v celom rozsahu ako aj predchádzajúce rozhodnutie Okresného súdu Galanta, sp. zn. 31T/135/2020, z 10. novembra 2021 a prikázal Okresnému súdu Galanta, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prejednal a opätovne rozhodol“.

K dovolaniu sa, využijúc svoje právo podľa § 376 Trestného poriadku, vyjadril prokurátor, a síce takto:

„Podľa § 371 ods. 1 písm. g), písm. i) Trestného poriadku, dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom, rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.“

Hoci obhajca v úvode formálne namietala naplnenie vyššie uvedených dovolacích dôvodov, z hľadiska obsahovej stránky podaného dovolania, toto okrem rekapitulácie doterajšieho konania a citácie rozhodnutí súdov, len polemizuje s vykonanými dôkazmi, ponúka ich vlastné hodnotenie a namietala správnosť zisteného skutkového stavu.

K uvedenému je potrebné uviesť, že tak okresný ako i krajský súd sa v plnej miere zaoberali jednotlivými dôkazmi, tieto úplne a správne vyhodnotili, na podklade nich dospeli k správnym právnym i skutkovým záverom.

Súdy v dostatočnom rozsahu zdôvodnili, prečo prihliadali na tú-ktorú výpoveď, pričom pokiaľ obhajca namietala, že sa malo prihliadať na výpovede svedkov (resp. časti svedkov) učené na hlavnom pojednávaní a nie na ich výpovede z prípravného konania, uvedená argumentácia neobstoja, pričom uvedené nepredstavuje naplnenie žiadneho dovolacieho dôvodu. Z uvedeného dôvodu niet ani dôvodu opakovane uvádzať skutočností, na ktoré správne poukázal aj Krajský súd v Trnave, týkajúce sa hodnotenia jednotlivých dôkazov.

Správne uvádza Krajský súd v Trnave, že na výsluchu jednotlivých svedkov v priebehu prípravného konania bol prítomný aj obhajca obžalovaných, preto boli splnené všetky podmienky na ich čítanie na hlavnom pojednávaní, pričom pokiaľ sa niektorí svedkovia snažili účelovo pomôcť obžalovaným tým, že tvrdili, že boli v priebehu prípravného konania pod vplyvom drog a nevedeli, čo hovoria, takáto obhajoba

neobstojí, pričom je zároveň v rozpore s obsahovým zachytením jednotlivých úkonov v rámci tej-ktorej zápisnice. S uvedeným sa taktiež v dostatočnom rozsahu vysporiadal i Krajský súd v Trnave v rámci podaného odvolania. Zároveň pokiaľ bol obhajca na výsluchu takýchto svedkov prítomný, kde nevyužil možnosť kladenia otázok, nemôže sa odvolávať na porušenie zásady bezprostrednosti a kontradiktórnosti konania.

Ako už bolo uvedené, hoci z formálneho hľadiska obhajca namieta naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g), písm. i) Trestného poriadku, z hľadiska obsahového už uvedené celkom absentuje.

Nie je zrejmé, v čom obhajca vzhladá nezákonné vykonanie dôkazov či nesprávne právne posúdenie zisteného skutku, podstata dovolania sa však týka namietania správnosti a úplnosti zisteného skutku, čo však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Je preto potrebné opakovane rezultovať, že jednotlivé dôkazy boli vykonané zákonným spôsobom, na podklade týchto súdy oboch stupňov dospeli k správnym právnym i skutkovým záverom, pričom v danej veci celkom absentujú jednotlivé dôvody dovolania.

Vzhladom ku všetkým uvedeným skutočnostiam navrhujem Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietnuť dovolanie odsúdeného G. Y. a spol., nakoľko je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku.“

Obvinený G. Y. dovolanie doplnil samostatným podaním, kde okrem predchádzajúcich námietok uvádzal:

- druhú časť skutkovej vety, ktorá podľa neho nezodpovedá právnej vete;
- uložený trest prepadnutia majetku, ten považoval za nezákonný (poznámka, taký nebol uložený);
- použitie osobitného kvalifikačného spôsobu konania podľa § 138 písm. j) Trestného zákona, a to že mal konať závažnejším spôsobom na viacerých osobách, s čím obvinený nesúhlasí.

Dovolanie samostatne doplnila aj obvinená C. F., ktorá tvrdila v podstate to isté ako v podanom dovolaní, navyše namietala prísnosť uloženého trestu a zaradenie pre jeho výkon.

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia o dovolaniach obvinených skúmal procesné podmienky pre ich podanie a zistil, že každé z dovolaní bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku a § 566 ods. 3 Trestného poriadku], osobou oprávnenou na jeho podanie [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na príslušnom súde (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), že spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a tiež, že obvinení pred jeho podaním využili svoje právo podať riadny opravný prostriedok, o ktorom bolo rozhodnuté (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku). Najvyšší súd po splnení vyššie vymedzenej formálnej prieskumnej povinnosti zistil, že dovolania obvinených je treba odmietnuť ako nedôvodné podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku, nakoľko je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 a nasl. Trestného poriadku.

Najvyšší súd poznamenáva, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších, mimoriadnych, procesných a hmotnoprávných chýb. Tie sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Trestného poriadku, pričom v porovnaní s dôvodmi zakotvenými v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní sú koncipované podstatne užšie.

Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Preto sú možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, striktno obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná

inštancia a dovolanie nebolo chápané len ako „ďalšie odvolanie“.

Čo sa týka viazanosti dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku, k tomu treba poznamenať, že táto sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku. Zjednodušene povedané, podstatné sú vecné argumenty uplatnené dovolateľom a nie ich subsumpcia (podradenie) pod konkrétne ustanovenia § 371 Trestného poriadku.

Z toho vyplýva, že v prípade, ak chybám vytýkaným v dovolaní v zmysle § 374 ods. 1 Trestného poriadku nezodpovedá dovolateľom označený dôvod dovolania podľa § 371 Trestného poriadku a ani iný dôvod dovolania uvedený v tomto ustanovení, dovolací súd dovolanie odmietne podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku, alebo zamietne podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku bez toho, aby zisťoval inú chybu napadnutého rozhodnutia alebo konania, ktorá by zodpovedala právnomu dôvodu dovolania označenému dovolateľom v zmysle § 374 ods. 2 Trestného poriadku.

Ak ale dovolací súd zistí chybu rozhodnutia alebo konania, vecne špecifikovanú dovolateľom podľa § 374 ods. 1 Trestného poriadku, ktorej pri jej správnej právnej (procesnej) kvalifikácii zodpovedá iný právne uplatniteľný dôvod dovolania, než ktorý dovolateľ uviedol v dovolaní v zmysle § 374 ods. 2 Trestného poriadku, dovolací súd dovolaniu vyhovie postupom podľa § 386 a nasledujúcich ustanovení Trestného poriadku a zistenú chybu vo výroku svojho rozsudku podradí pod dovolací dôvod zodpovedajúci zákonu (k tomu bližšie uznesenie najvyššieho súdu, sp. zn. 2Tdo/30/2011, zo 16. augusta 2011, publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 120/2012).

V dovolaní spísanom a podanom za oboch obvinených, nepodradil obhajca jednotlivé dovolacie námietky pod konkrétne dôvody dovolania v zmysle § 371 ods. 1 Trestného poriadku, tieto iba označil a v ďalšom bola úlohou najvyššieho súdu táto kvalifikovaná činnosť.

Za ďalšie, námietky obvinených sú hlavne skutkového charakteru, keď atakujú najmä nesprávne hodnotenie dôkazov súdmi nižšieho stupňa. Najvyšší súd preto pripomína, že na základe dovolania podaného obvineným sa skutkovým stavom nie je oprávnený zaoberať.

Najvyššiemu súdu je zrejmé aj to, že s dovolacími námietkami obvinených sa vo svojich rozhodnutiach Okresný súd Galanta, sp. zn. 31T/135/2020, z 10. novembra 2021 a Krajský súd v Trnave, sp. zn. 6To/99/2021, z 24. marca 2022 vysporiadali. Rovnako odvolacie námietky boli v podstate totožné ako tie, ktoré boli uplatnené v dovolaní. Najvyšší súd sa nižšie venuje len najpodstatnejším tvrdeniam obvinených, ale v konečnom dôsledku opakuje už správne závery prijaté vo vyššie citovaných rozhodnutiach súdov nižších stupňov.

K dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku:

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak bolo zásadným spôsobom porušené právo obvineného na obhajobu.

Obvinení vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku argumentovali len námietkou nedostatočného odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa i uznesenia odvolacieho súdu, ktorý nenapravil nimi vytýkané pochybenia.

Právo na obhajobu tak, ako je zakotvené v článku 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, v článku 40 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd i v článku 6 ods. 3 písm. b), písm. c), písm. d) Dohovoru a v neposlednom rade v ustanovení § 2 ods. 9 Trestného poriadku, treba chápať ako vytvorenie podmienok pre úplné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov

činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Právo na obhajobu patrí k základným atribútom spravodlivého procesu, keďže zabezpečuje aj rovnosť zbraní medzi obvineným na jednej strane a prokurátorom na druhej strane. Zmyslom tohto práva je zaručiť ochranu zákonných záujmov a práv osoby, proti ktorej sa konanie vedie, pretože aj bezchybné rešpektovanie práva na obhajobu je dôležitým predpokladom vydania zákonného a spravodlivého rozhodnutia.

Jednou zo základných zásad trestného konania je aj zásada práva na obhajobu, vyjadrená v ustanovení § 2 ods. 9 Trestného poriadku. Právo na obhajobu je zakotvené v čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, v čl. 40 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd a tiež v čl. 6 ods. 3 písm. b), písm. c), písm. d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Právo na obhajobu patrí k základným atribútom spravodlivého procesu, keďže zabezpečuje aj rovnosť zbraní medzi obvineným na jednej strane a prokurátorom na druhej strane. Zmyslom tohto práva je zaručiť ochranu zákonných záujmov a práv osoby, proti ktorej sa konanie vedie, pretože bezchybné rešpektovanie práva na obhajobu je dôležitým predpokladom vydania zákonného a spravodlivého rozhodnutia.

Zásada práva na obhajobu vyjadruje požiadavku, aby v trestnom procese bola zaručená ochrana práv a záujmov osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie a je teda nevyhnutým prostriedkom úspešného výkonu súdnictva smerom k ochrane základných práv a slobôd. Jej legislatívne vyjadrenie a reálne zabezpečenie svedčí v podstate nielen o stupni demokracie v trestnom procese daného štátu, ale vo svojej podstate jej realizácia v čo najširšom meradle je nielen v záujme osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, ale v záujme celej spoločnosti, pretože toto právo neplynie len z ochrany práv jednotlivca, ale aj zo záujmu na zistenie pravdy. Právo na obhajobu sa zaručuje ako základné právo fyzickej osoby podliehajúce všetkým pravidlám, ktoré sa uznávajú pri ochrane základných práv a slobôd a možno ho vnímať aj ako prostriedok nastoľujúci spravodlivú rovnováhu medzi verejnými záujmami, ktoré sú predmetom ústavnej ochrany.

Konštantná judikatúra právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Trestný poriadok obsahuje celý rad ustanovení, ktoré upravujú jednotlivé čiastkové práva obvineného, charakteristické pre príslušné štádium trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo o sebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Zo znenia tohto ustanovenia totiž jednoznačne vyplýva, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je spôsobilé naplniť uvedený dovolací dôvod. V praxi to znamená, že o zásadné porušenie práva na obhajobu pôjde najmä vtedy, ak obvinený nemal v konaní obhajcu, hoci v jeho trestnej veci boli splnené dôvody povinnej obhajoby.

Takéto pochybenie dovolací súd v konaní nezistil.

V úzkej spojitosti s právom na obhajobu treba vnímať právo strany na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia.

Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia spočíva v troch nasledujúcich a vzájomne sa dopĺňujúcich rovinách:

- a) je korelátom práva účastníka konania prednášať návrhy, argumenty a námietky, aby na tieto dostal od súdu náležitú odpoveď,
- b) predstavuje jednu zo záruk, že „výkon spravodlivosti“ (justice in procedural effect, resp. justice in action) nie je arbitrárny (svojvoľný), nepriehľadný a že rozhodovanie verejnej moci je kontrolované verejnosťou,
- c) vytvára predpoklad pre účinné uplatnenie opravných prostriedkov, ktoré má strana konania k dispozícii.

Napriek nespornému významu vyššie rozvedeného práva na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia nejde o právo absolútne. Povinnosť súdu odôvodniť svoje rozhodnutie nemožno interpretovať v tom

zmysle, že by zahŕňalo podrobnú odpoveď na každý argument strany konania (Ván de Hurk v. Holandsko, resp. Ruiz Torija v. Španielsko).

Podstatou práva na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia je povinnosť súdu vyhodnotiť a v odôvodnení rozhodnutia zareagovať na hlavné námietky účastníka konania (Donadze v. Gruzínsko) a riadne posúdiť tvrdenia, argumenty a dôkazy predložené stranou konania (opätovne napr. Ván de Hurk v. Holandsko). Na podklade takéhoto postupu súdu je následne možné kvalifikovaným spôsobom posúdiť, či bolo konanie ako celok spravodlivé. Mlčanie odvolacieho súdu ohľadom zákonnosti odmietnutia vykonania dôkazov navrhnutých obvineným odporuje myšlienke spravodlivého procesu (Krasulya v. Rusko).

Jedným zo základných princípov trestného konania je nutnosť starostlivo a úplne popísať dôkazný postup, ktorý súčasne treba logicky a presvedčivo odôvodniť. Uvedenú požiadavku zakotvil zákonodarca do sústavy nárokov na odôvodnenie rozsudku. Preto nie je prípustné, aby odôvodnenie rozhodnutia, ktoré musí rešpektovať vyššie vymedzené kritériá, bolo založené na skutkových zisteniach, ktoré nie sú náležitým spôsobom odôvodnené, resp. primerane vysvetlené. Takéto rozhodnutia (ich odôvodnenie alebo absencia takéhoto odôvodnenia tam, kedy rozhodné skutočnosti v zásade musia byť odôvodnené) nie sú adhézne k určite zistenému skutkovému stavu vyjadrenému v odôvodnení dotknutého rozhodnutia. Za takéhoto procesného stavu ide o rozhodnutia, ktoré nerešpektujú požiadavky Trestného poriadku ako základného procesnoprávneho predpisu upravujúceho trestné konanie. V konečnom dôsledku sa takéto rozhodnutie „posúva“ aj do protiústavnej polohy, a to najmä z hľadiska nároku trestne stíhaného obvineného na spravodlivé posúdenie jeho trestnej veci (ÚS 181/2000 - ČR). Napriek prezumpcii, že súd nie je povinný vykonať všetky navrhnuté dôkazy, platí, že musí o vznesených návrhoch na vykonanie dokazovania rozhodnúť a pokiaľ im nevyhoví, musí vo svojom rozhodnutí vysvetliť, z akých dôvodov navrhnuté dôkazy nevykonal, resp. prečo ich neprevzal ako základ svojich skutkových zistení (ÚS 413/2002 - ČR). Je vecou súdov nižšieho stupňa, ktoré dôkazy a v akej kvantite považujú za dostatočné na preukázanie skutkového stavu.

Zo strany odvolacieho súdu ide preto o otázku právnu, kedy by zistené pochybenie mohlo potenciálne zakladať dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (primerane 1TdoV/6/2017). Pre dovolací súd je z pohľadu skúmania dodržania práva na obhajobu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku podstatným zistenie, či sa súd prvého stupňa, alebo odvolací súd návrhom obvineného na vykonanie dokazovania zaoberali (t. j. či ho zaregistrovali) a súčasne uviedli aspoň stručné dôvody, na podklade ktorých sa takémuto návrhu rozhodli nevyhovieť.

Povinnosťou súdu prvého stupňa i odvolacieho súdu je rešpektovať ústavne garantované právo obvineného na obhajobu, z ktorého vyplýva požiadavka, aby sa konajúce súdy vysporiadali s námietkami odvolateľa, ktorými toto svoje právo realizuje (pre odvolací súd je táto povinnosť zvýraznená prostredníctvom článku 2 ods. 1 dodatkového protokolu č. 7 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd). Túto povinnosť konajúce súdy porušujú, ak ignorujú námietky odvolateľa voči dôkazom, na ktoré je v odsudzujúcom rozhodnutí poukazované ako na kľúčové pre tvrdené skutkové závery.

Výrok rozhodnutia sám o sebe totiž nestačí na to, aby naplnil požiadavku spravodlivého procesu, pretože z pohľadu obvineného je potrebné, aby bolo zrejmé, akými úvahami sa súd riadil, ako sa vysporiadal s dôkazmi a ktorá argumentácia bola pre súd presvedčivejšia a tvorí základ jeho rozhodnutia. Preto musí byť daný výrok náležite odôvodnený. Sprostredkovaným výsledkom je následne možnosť obvineného „skontrolovať“, ako sa súd vysporiadal s jeho argumentáciou a dôkazmi, čím získa obraz o výkone spravodlivosti, v „jej mene“ (Tatishvili v. Rusko). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia sa musí vysporiadať s relevantnými právnymi a skutkovými otázkami ako aj s argumentami obvineného, ktoré sú podstatného právneho významu.

Ak ide o náležitý argument významný pre rozhodnutie, odpoveď naň musí byť nielen konkrétna, no navyše aj v zásade špecifická. Nakoľko platí predpoklad, že v zásade každý návrh obvineného je potrebné vnímať čo do významového hľadiska (pre obvineného) zvlášť citlivo, treba dodať, že v konaní vedenom pred profesionálnymi sudcami, obvineného chápanie jeho odsúdenia vychádza predovšetkým z

dôvodov uvedených v súdnych rozhodnutiach. V takých prípadoch musia vnútroštátne sudy uviesť dostatočne jasne dôvody, na ktorých sa zakladajú ich rozhodnutia. Okrem toho je povinnosťou súdu založiť svoje úvahy na objektívnych argumentoch a tiež chrániť právo na obhajobu. Rozsah povinnosti odôvodnenia závisí od povahy rozhodnutia a musí byť stanovený s ohľadom na okolnosti prípadu.

Na splnenie požiadavky na spravodlivý proces, obvinený a samozrejme aj verejnosť musia byť schopní pochopiť verdikt súdu, ktorý bol daný - to je zásadnou poistkou proti svojvôli (Taxquet v. Belgicko). V nadväznosti na to je úlohou súdu, aby sa jasným, právne korektným, no najmä zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými právnymi a skutkovými okolnosťami, ktoré tvoria podklad jeho rozhodnutia z hľadiska právneho významu (IV. ÚS 14/07).

Okresný súd Galanta na stranách 13 až 16 svojho odsudzujúceho rozsudku dôsledne, precízne, zrozumiteľne a vyčerpávajúco rozobral všetky vykonané dôkazy, tieto vyhodnotil jednotlivo i v súhrne, presvedčivo vysvetlil, prečo neuveril tvrdeniam obvinených a najmä, ktoré dôkazy preukazujú ich vinu. Najvyšší súd považuje odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa za vzorový príklad, ako má odôvodnenie rozsudku vyzeráť, aby zodpovedalo nielen ustanoveniu § 168 Trestného poriadku, ale aj požiadavke článku 6 ods. 1 Dohovoru. Tu treba poznamenať, že aj odvolací súd v odôvodnení svojho uznesenia, ktorým zamietol odvolania obvinených, na stranách 7 až 11 reagoval na všetky podstatné odvolacie námietky a náležitým spôsobom vysvetlil, prečo neakceptoval ich odvolacie argumenty.

V tejto súvislosti najvyšší súd poznamenáva, že hodnotenie dôkazov súdmi nižších stupňov spôsobom, ktorý nezodpovedá predstavám obvineného, nepredstavuje porušenie jeho práva na obhajobu zásadným spôsobom v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Jedná sa o skrytú formu vyjadrenia záujmu obvineného, aby boli vykonané dôkazy vyhodnotené v jeho prospech.

Zo zmieneneho vyplýva, že v trestnej veci obvinených nemožno dospieť k záveru o tom, že by bol naplnený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku:

Podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku možno úspešne uplatňovať v prípadoch, keď je rozhodnutie súdu založené na dôkazoch, ktoré neboli na hlavnom pojednávaní vykonané zákonným spôsobom. Skutočnosť, že rozhodnutie je založené na dôkazoch vykonaných v rozpore so zákonom, musí byť z obsahu spisu zrejماً a porušenie zákona by malo svojou povahou a závažnosťou zodpovedať porušeniu práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 Dohovoru, čomu napokon zodpovedá i samotná povaha dovolania ako mimoriadneho (nie ďalšieho riadneho) opravného prostriedku.

Z uvedeného logicky vyplýva záver, že nesprávny procesný postup súdu pri vykonávaní dôkazov môže byť dovolacím dôvodom v zmysle § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku len vtedy, ak má, resp. mal negatívny dopad na práva obvineného. Ak sa nepreukázu takéto účinky nesprávneho procesného postupu pri vykonávaní dôkazov, potom nemožno hovoriť o naplnení dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, a to aj so zreteľom na to, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 1, ods. 3 písm. d) Dohovoru by mohlo dôjsť len vtedy, ak by odsúdenie bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere („solely or to a decisive extent“) na dôkazoch získaných nezákonným spôsobom, čo sa v predmetnej veci nestalo (Mariana Marinescu v. Rumunsko - rozsudok ESĽP z 2. februára 2010, Emen v. Turecko - rozsudok ESĽP z 26. januára 2010, Van Mechelen a ďalší v. Holandsko - rozsudok ESĽP z 23. apríla 1997, Visser v. Holandsko - rozsudok ESĽP zo 14. februára 2002, Al-Khawaja a Tahery v. Spojené kráľovstvo - rozsudok ESĽP z 15. decembra 2011 a ďalšie).

V rámci dovolaní iniciovaného prieskumom odôvodneného dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1

písm. g) Trestného poriadku môže najvyšší súd preskúmať len to (ak dovolanie nepodal minister spravodlivosti Slovenskej republiky podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku), či jediný usvedčujúci dôkaz alebo viaceré rozhodujúce usvedčujúce dôkazy boli vykonané zákonným spôsobom. Ak dospeje k záveru o zákonnosti vykonaného dokazovania, najvyšší súd nemôže spochybňovať skutkové zistenia, prehodnocovať vykonané dôkazy a ich hodnotenie vykonané súdmi nižších stupňov.

Najvyšší súd dopĺňa, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku - „rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom“ a jeho zrkadlové znenie - „rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré boli súdom vykonané nezákonným spôsobom“, nemožno vykladať v rozpore s jeho logickým i materiálnym významom a účelom (je založené na dôkazoch) tak, že pôjde o prípady, keď súd dôkaz nevykonal. Súd nie je povinný vykonať dôkazy, ktoré strany nenavrhli a tiež nemusí vykonať ani tie dôkazy, ktoré strany síce navrhli, ale súd ich nepovažuje za rozhodné a dôležité pre spravodlivé rozhodnutie (§ 272 ods. 3 Trestného poriadku, § 2 ods. 10 Trestného poriadku, § 2 ods. 11 Trestného poriadku) a napokon súd nemusí vykonať ani tie dôkazy, ktoré strany síce navrhli, ale „neskoro“ (§ 240 ods. 3 druhá veta Trestného poriadku), alebo neprejavili reálnu snahu o ich vykonanie (§ 240 ods. 4 tretia veta Trestného poriadku).

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku môže byť naplnený len vtedy, ak súd vykonal dôkazy nezákonným spôsobom, teda že pri ich vykonávaní (ale aj získaní v prípravnom konaní) bol porušený zákon. Preto platí, že nevykonanie dôkazu súdom nie je možné považovať za okolnosť odôvodňujúcu existenciu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, nakoľko iba opačný postup súdu - vykonanie dôkazu nezákonným spôsobom môže naplniť dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku.

Nevykonanie (arbitrárne), pre spravodlivé rozhodnutie známeho a dôležitého, významného či rozhodného dôkazu súdom, môže však byť dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku, pretože posúdenie rozsahu (ne)vykonaných dôkazov je otázkou skutkovou a nie právnou. Za skutkové námietky sa pritom považujú námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne i hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštancie. S ohľadom na to nemôže argumentácia dovolateľa, ktorým nie je minister spravodlivosti, o nevykonaní navrhnutého dôkazu súdom (o odmietnutí vykonania, ktorého bolo rozhodnuté podľa § 272 ods. 3 Trestného poriadku a rozhodnutie o tom bolo riadne odôvodnené minimálne v rozsudku v zmysle § 168 ods. 1 druhá veta Trestného poriadku) zodpovedať dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c), resp. písm. g) Trestného poriadku.

Vyslovený záver v plnom rozsahu zodpovedá doterajšej aplikačnej praxi i judikatúre Najvyššieho súdu Slovenskej republiky o nemožnosti preskúmania správnosti a úplnosti skutkových zistení súdmi v pôvodnom konaní, s výnimkou prieskumu ich rozhodnutí uvedeným spôsobom z podnetu dovolania podaného ministrom spravodlivosti podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku.

Pokiaľ tak neúplnosť alebo nesprávnosť skutkových zistení súdmi v pôvodnom konaní dovolací súd nemôže preskúmať v rámci dovolateľom (obvineným alebo generálnym prokurátorom) uplatneného dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, nemožno takéto „skutkové“ preskúmanie rozhodnutí súdov v pôvodnom konaní dosiahnuť (a vo svojej podstate obchádzať) prostredníctvom uplatnenia dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. c), resp. písm. g) Trestného poriadku, konkrétne uplatnením dovolacej námietky spočívajúcej v tom, že v pôvodnom konaní nebol vykonaný konkrétny dôkaz, ktorý však podľa subjektívneho hodnotenia dovolateľa vzhľadom na jeho význam (dôležitosť) vykonaný byť mal.

Posúdenie dôležitosti (významu) konkrétneho dôkazu totiž nie je možné bez komplexného vyhodnotenia dôkazného stavu na podklade rozsahu a kvality procesu dokazovania vykonaného súdmi v pôvodnom konaní, ktorého výsledkom je nimi zistený skutkový stav, v konečnom dôsledku odzrkadený v tzv. skutkovej vete výroku o vine obvineného.

Záver o dôležitosti (významu) takého dôkazu preto logicky nie je možný bez primárneho posúdenia otázky náležite zisteného skutkového stavu v zmysle § 2 ods. 10 Trestného poriadku, ktorý je zase výsledkom procesu hodnotenia dôkazov podľa kritérií upravených v § 2 ods. 12 Trestného poriadku, z ktorého obsahu je navyše nepochybné, že žiadny dôkaz v trestnom konaní nemožno posudzovať izolovane od iných, v danej veci zabezpečených, resp. vykonaných dôkazov.

Vyššie uvedený záver tak zohľadňuje systematickú prepojenosť jednotlivých dovolacích dôvodov upravených v § 371 ods. 1 Trestného poriadku, ich vzájomné vzťahy a obsahovú nadväznosť, v posudzovanom prípade medzi dovolacími dôvodmi upravenými v tomto ustanovení pod písmenami c) a i) a na vetu za bodkočiarkou v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku logicky nadväzujúci ako jediný možný dovolací dôvod podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku.

K uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku v podstate obvinení nič závažné neuviedli, namietali len vykonané dôkazy, ponúkli ich vlastné hodnotenie a nesúhlasili so zisteným skutkovým stavom.

Pokiaľ ide o tieto skutočnosti, nie je najvyššiemu súdu známe, na základe čoho ku nim obvinení dospeli. Na hlavnom pojednávaní súd prvého stupňa vykonal dokazovanie zákonným spôsobom, vrátane namietaného.

Keď obvinení tvrdia, že sa malo prihliadať na výpovede svedkov urobené na hlavnom pojednávaní a nie na ich výpovede z prípravného konania, uvedená argumentácia nemôže obstáť, nakoľko to nepredstavuje naplnenie žiadneho dôvodu dovolania.

Na výsluchoch jednotlivých svedkov v priebehu prípravného konania bol prítomný i obhajca obvinených, preto boli splnené všetky podmienky na ich čítanie na hlavnom pojednávaní, pričom pokiaľ sa niektorí svedkovia snažili napomôcť obvineným tým, že tvrdili, že boli v priebehu prípravného konania pod vplyvom drog a nevedeli čo hovoria, takéto tvrdenie neobstojí, pričom je zároveň v rozpore s obsahovým zachytením jednotlivých úkonov v rámci zápisníc. Zároveň pokiaľ bol obhajca na výsluchu takýchto svedkov prítomný a nevyužil možnosť kladenía otázok, nemôže sa odvolávať na porušenie zásady bezprostrednosti a kontradiktórnosti konania.

V ďalšom obvinenými namietanom možno len predpokladať, že takto formulované dovolacie námietky smerujú výlučne len voči finálnemu hodnoteniu vykonaných dôkazov, ktoré nekorešponduje ich predstavám.

Najvyšší súd preto môže len [s odkazom na znenie § 371 ods. 1 písm. i) veta za bodkočiarkou Trestného poriadku] pre úplnosť poznamenať, že v predmetnej trestnej veci boli dôkazy vykonané zákonným spôsobom a následne tomu zodpovedajúc v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku aj náležite reprodukované a vyhodnotené.

S poukazom na uvedené najvyšší súd nezistil ani naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku:

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať, ani meniť.

Pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia existencie tohto dovolacieho dôvodu, je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy nižšieho stupňa, a teda dôvodom dovolania nemôžu byť skutkové zistenia, čo vyplýva z dikcie ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi nižšieho stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať iba námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové námietky sa pritom považujú námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne i hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštancie. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je totiž v konaní na súde prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, resp. korigovať iba odvolací súd v rámci odvolacieho konania. Dovolací súd nie je odvolacou inštanciou zameranou na preskúmavanie rozhodnutí súdu druhého stupňa.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin alebo že ustálený skutok vykazuje znaky iného trestného činu, alebo že obvinený bol uznaný za vinného z prísnejšieho trestného činu, než ktorého sa ustáleným skutkom dopustil. Podstatou správneho posúdenia skutku je aplikácia hmotného práva, teda že skutok zistený v napadnutom rozhodnutí súdu bol subsumovaný - podradený pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone, pričom len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie tohto dôvodu.

Nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť (§ 24 - krajná núdza, § 25 - nutná obrana, § 26 - oprávnené použitie zbrane, § 27 - dovolené riziko, § 28 - výkon práva a povinnosti, § 29 - súhlas poškodeného, § 30 Trestného zákona - plnenie úlohy agenta), prípadne zániku trestnosti činu (najmä § 87 Trestného zákona - premlčanie trestného stíhania), resp. chybné rozhodnutia súdu pri uložení úhrnného trestu a spoločného trestu (§ 41 Trestného zákona), súhrnného trestu (§ 42 Trestného zákona), trestu odňatia slobody na doživotie (§ 47 a nasl. Trestného zákona) a pod.

Ako z citovaného ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, tak aj z inštitútu dovolania je zrejmé, že trestné konanie je v zásade dvojinštančné. Inak povedané, dovolací súd je viazaný zisteným skutkovým stavom veci tak, ako ho ustálili súdy nižšej inštancie. Rovnako nie je oprávnený posudzovať spôsob hodnotenia dôkazov a závery, ktoré z dokazovania skôr vo veci konajúce a rozhodujúce súdy vyvodili a ktoré sú podkladom pre zistenie skutkového stavu. Preto platí, že vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi prvého prípadne druhého stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru, no nikdy nie námietky skutkové.

Za skutkové sa pritom považujú tie námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne proti hodnoteniu skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať dokazovanie tu právna úprava pripúšťa len celkom výnimočne a v značne obmedzenom rozsahu, keď môže byť zamerané výlučne na to, aby mohlo byť rozhodnuté o dovolaní - viď § 379 ods. 2 Trestného poriadku). Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, alebo korigovať len odvolací súd (v zmysle druhej vety § 317 ods. 1 Trestného poriadku však nie obligatórne). Dovolací súd nie je možné chápať ako druhú, „odvolaciu“ inštanciu zameranú k preskúmaniu rozhodnutí súdu nižšieho stupňa.

Je potom bez významu, či dospeli skôr konajúce a rozhodujúce súdy pri použití ich zákonom zverenej povinnosti tak, ako je táto vymedzená v § 2 ods. 12 Trestného poriadku k záverom markantne odlišným od tých, ktoré v podanom dovolaní predkladá subjekt podávajúci dovolanie.

Ustálenie záveru o naplnení, či nenaplnení znakov skutkovej podstaty trestného činu vždy podlieha rozboru dôkaznej situácie a okolností prípadu, pričom postup podľa § 119 ods. 1 Trestného poriadku (čo je tak isto kategória procesného práva) ukladá povinnosť dokazovať v trestnom konaní najmä

a) či sa stal skutok a či má znaky trestného činu,

- b) kto tento skutok spáchal a z akých pohnútok,
- c) závažnosť činu vrátane príčin a podmienok jeho spáchania,
- d) osobné pomery páchatel'a v rozsahu potrebnom na určenie druhu a výmery trestu a uloženie ochranného opatrenia a iné rozhodnutia,
- e) následok a výšku škody spôsobenú trestným činom,
- f) príjmy z trestnej činnosti a prostriedky na jej spáchanie, ich umiestnenie, povahu, stav a cenu.

S poukazom na vyššie uvedené najvyšší súd dovolacie námietky, ktoré smerovali len k nesprávnosti a neúplnosti skutkových zistení, rozsahu dokazovania a hodnoteniu dôkazov, označil v predmetnej trestnej veci ako stojace zjavne mimo uplatnený dovolací dôvod. Navyiac, takto formulované dovolacie námietky nemožno kvalifikovane podradiť ani pod akýkoľvek iný uplatniteľný dovolací dôvod, nakoľko sa nimi v súvislosti s ich obsahom v podstate nie je možné z právneho hľadiska zaoberať tak, aby bol dovolací prieskum aspoň okrajovo v súlade s právnou úpravou (výnimkou je už skôr zmiňovaná procesná situácia, keď je subjektom podávajúcim dovolanie minister spravodlivosti podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku).

Najvyšší súd preto pripomína, že v prípade podania dovolania obvineným nie je odvolacím súdom a má doslova zakázané opätovne skúmať a meniť správnosť a úplnosť zisteného skutku a v rámci toho prehodnocovať vykonané dôkazy a vyslovovať iné skutkové závery ako súd prvej a súd druhej inštancie - viď veta za bodkočiarkou v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Pre dovolací súd je v zmysle uvedeného kľúčovým skutkové zistenie, podľa ktorého obvinení G. Y. i C. F. spáchali trestný čin tak, ako je uvedené v rozsudku súdu prvého stupňa, následne potvrdeného rozhodnutím odvolacieho súdu. Popísanému skutkovému stavu plne zodpovedá aj právny záver vyjadrený v posúdení konania obvinených ako obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d), ods. 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na ustanovenie § 138 písm. j) Trestného zákona spolupáchatel'stvom podľa § 20 Trestného zákona. Použitú právnú kvalifikáciu podľa citovaných ustanovení odôvodňujú všetky skutkové okolnosti, ktoré sú v popise skutku zahrnuté a ktoré vyjadrujú naplnenie príslušných znakov skutkovej podstaty označeného trestného činu. To isté potom platí aj o tvrdení, že trestný čin obvinení spáchali závažnejším spôsobom konania podľa § 138 písm. j) Trestného zákona na viacerých osobách, čo sa neopodstatnene pokúšal namietat' obvinený G. Y.. Rovnako tvrdenie naposledy zmieneného obvineného, že druhá časť skutkovej vety, týkajúca sa jeho osoby nezodpovedá právnej vete, nemá reálny základ v skutočnosti.

Čo sa ešte týka nespokojnosti s prísnosťou trestu a tým súvisiacim zaradením do výkonu trestu zo strany obvinenej C. F., súd prvého stupňa dostatočne odôvodnil konkrétnu výmeru trestu odňatia slobody, ktorú jej uložil a tiež to, prečo ju na výkon uloženého trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom strázenia, s čím sa najvyšší súd stotožňuje. Táto námietka navyše nezakladá žiaden z dôvodov dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

Z uvedeného vyplýva, že v trestnej veci obvinených nemožno dospieť k záveru o tom, že by bol naplnený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, a preto dovolaciu argumentáciu obvinených najvyšší súd odmietol ako zjavne nedôvodnú.

Nakoľko najvyšší súd s poukazom na vyššie konštatované nezistil naplnenie dôvodov dovolania namietaných obvinenými, rozhodol v konečnom dôsledku tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.